

FEL! 3 - Veelgestelde vragen

Voor wie?

Hoe wordt er in FEL! rekening gehouden met het verschil tussen de richtingen in de domeinoverschrijdende richtingen en de domeingebonden richtingen?

Het verschil zit vooral in de lesaanpak voor de verschillende richtingen: we differentiëren in het leerkrachtenmateriaal met een meer abstracte en wetenschappelijke lesaanpak voor Humane Wetenschappen, en een meer concrete en inductieve lesaanpak voor Maatschappij- en Welzijnswetenschappen.

De inhouden voor beide richtingen zijn zo goed als gelijklopend, maar we voorzien ook verdiepingsleerstof. Die wordt gesignaleerd in het leerwerkboek, het bouwsteenboek en op Scoodle.

Aanbod

Verschijnt er bij FEL! ook een uitgave Filosofie?

Bij FEL! voorzien we flexibel inzetbare en complementaire oplossingen:

- In de lerarenkit van FEL! vind je **uitgewerkte filosofische leeractiviteiten**. Het gaat onder meer over classificatie-oefeningen, het analyseren van redeneringen, het detecteren van drogredenen, het oplossen van paradoxen en het uitvoeren van gedachte-experimenten.
Per leeractiviteit voorzien we praktische fiches met een beschrijving van de activiteit en de lesaanpak, inclusief enkele uitgewerkte voorbeelden. Voor de leerling voegen we daar een aantal technieken aan toe die hem/haar ondersteunen om aan de leeractiviteit deel te nemen.
- Het **handboek Klassevol filosoferen** biedt een referentiekader om te kunnen filosoferen met jongeren en beschrijft de basisdidactiek van het filosoferen. Meer info vind je [hier](#).

Verschijnt er bij FEL! ook een uitgave Kunstbeschouwing?

Voor Kunstbeschouwing leggen eindtermen en leerplannen de nadruk op een actieve beleving, waarbij de leerkracht de vrijheid moet krijgen om creatief met het leerplan aan de slag te gaan. Daarom hebben we geen lesmateriaal voor Kunstbeschouwing ontwikkeld.

Vormen het leerwerkboek en het bouwsteenboek van FEL! één pakket?

Het werkboek en het bouwsteenboek hebben één en dezelfde ISBN en koop je dus aan als een pakket.

Hoe wordt er omgegaan met verdieping en uitbreiding in FEL!?

In FEL komen we zowel tegemoet aan de verdiepings- als uitbreidingsdoelen. In het boek zijn deze inhouden aangeduid met een icoon. De toelichting of het om een verdieping of uitbreiding gaat, staat ook aangeduid in de handleiding van de leerkracht.

Het is aangeraden om binnen humane wetenschappen de verdiepingsdoelen te bereiken; binnen welzijnswetenschappen is het wenselijk.

Voor de uitbreidingsdoelen is het eerder de keuze van de leerkracht of deze leerstof behandeld wordt in de klas: de leerkracht is vrij om deze inhoud al dan niet in te zetten in de lessen en ook de leerling zelf is vrij om deze informatie op te zoeken.

Wordt er in FEL! gewerkt met projectintegratie?

Absoluut! Na het project psychologie en project sociologie volgt er telkens een integratieproject in de vorm van een Work-out. Hierin gaat de leerling aan de slag met de opgedane kennis uit de projecten psychologie en sociologie.

Je kan er als leerkracht ook voor kiezen om een uur per week in de les tijd te geven aan de Work-out. Het hoeft niet helemaal op het einde van de inhoud worden aangepakt. Dit is een bewuste keuze en dus een sterkte.

Wat is de work-out in FEL!?

De work-out in FEL! kadert in de verdere ontwikkeling van de onderzoekscompetenties in de tweede graad. Het is een (begeleid) projectmatig onderzoek op basis van de OVUR-methode. Hierin gaat de leerling aan de slag met de opgedane kennis uit de projecten psychologie en sociologie. Gaandeweg bouwen leerlingen meer zelfstandigheid op in het voeren van het onderzoek. |

Waarom is de theorie van FEL! gebundeld in een apart Bouwsteenboek?

De meerwaarde om de theorie apart te zetten, is om tegemoet te komen aan de *theoretische basis* van het vak, de *linken te borgen* tussen psychologie en sociologie en om het werken aan de *onderzoekscompetenties te ondersteunen*. In het bouwsteenboek staan theoretische inzichten en kijkwijzers.

- *Theoretische basis*: psychologie en sociologie zijn *sterk theoretisch vakken* waarbij een goede kennis van terminologie en theorie nodig is. We komen op een inductieve manier tot die theorie in het leerwerkboek. Uitgeschreven theorie en heldere schema's staan in het bouwsteenboek. Dankzij die aparte bundeling weet de leerling duidelijk wat hij moet studeren.
- *Onderzoekscompetenties*: in de leerplannen wordt er duidelijk vermeld dat er aandacht moet zijn voor de onderzoekscompetenties. Het bouwsteenboek is een *naslagwerk* voor theorie en begrippen en er staan ook *kijkwijzers* in. Leerlingen leren op deze manier om op te zoeken in een naslagwerk. De kijkwijzers zijn handleidingen om zelf als 'psycholoog' of 'socioloog' in spe aan onderzoek te doen. De bedoeling is om in het derde jaar de basis te leggen van onderzoek doen en dit verder uit te bouwen naar het zesde jaar toe. In dat laatste jaar gaan leerlingen (begeleid) zelfstandig een onderzoek moeten doen.

Welke kijkwijzers komen er voor in het Bouwsteenboek?

Met de kijkwijzers voorzien we ondersteuning om aan onderzoekscompetenties te werken in Sociologie en psychologie.

Een greep uit de beschikbare kijkwijzers:

- Hoe doe ik een observatie?
- Hoe stel ik een goede enquête op?
- Hoe herken ik een betrouwbare bron?
- Hoe stel ik een verslag op?

Wat is het online aanbod van FEL! 3?

Papier en digitaal zijn 1 verhaal voor de blended methodes van Plantyn. Dat betekent dat we in elke leerfase de afweging maken wat de beste leeroplossing is voor bepaalde inhouden, afhankelijk van o.a. het vak, de leeftijd van de leerling enzovoort.

Naast een sterk aanbod op papier, hebben we evenzeer een sterk digitaal aanbod op Scoodle. Dit om het leersucces van de leerling te vergroten, de leermotivatie te bevorderen en om jouw flexibiliteit te verhogen.

Het online aanbod voor de leerkracht bestaat uit:

- E-book om te projecteren (= bordboek)
- Digitale versie met oplossingen
- Handleiding (didactische tips, tips voor leren leren en extra inspiratie)
- Matrix met overzicht van leerplandoelen en eindtermen
- Modeltoetsen
- Evaluatiesjabloon
- extra ontdek-opdrachten waarmee jij als leerkracht flexibel de instructiefase naar je hand kan zetten
- Resultatenanalyse

Het online aanbod voor de leerling bestaat uit:

- E-book (met oplossingen indien gedeeld door jou)
- Digitale oefeningen

Didactische topics

Zijn in FEL! de eindtermen gecoverd?

Ja, de auteurs schrijven vanuit de eindtermen.

De eindtermen worden ook omgezet naar leerdoelen (in leerlingentaal) die je aan het begin van elk thema terugvindt.

Welke leerlijnen zijn er in FEL! 3 verwerkt?

- a. Argumenteren: onderbouwd een argumentatie kunnen opbouwen
- b. Onderzoeksvaardigheden: onderzoek opstellen en uitvoeren, bronnen
 - i. Work-out: geïntegreerde opdracht
 1. Omgaan met bronnen
 2. OVUR-methode
 3. Leerlijn: onderzoeksvraag leren stellen, samenstellen onderzoeksrapport, observatie, vragenlijst opstellen, interviewtechnieken.
- c. Leren leren:
 - i. Samenvatting maken adhv opstellen van de inhoudstafel:
 1. thema 1: woorden invullen
 2. thema 2: structuurelementen invullen
 3. thema 3: structuurelementen en tussentitels invullen
 - ii. Schematiseren : uitwerken
- d. Taalbeleid
 1. Leren antwoorden in volzinnen:
 - Jaar 3: focus op kennis van begrippen en de basis van psychologie en sociologie
 - Jaar 4: meer focus op formuleren van zinnen
 2. Leren om een gestructureerd antwoord te geven : leren waaruit een gestructureerd antwoord bestaat
 - Leren aanduiden in de vraag welke elementen je in het antwoord aan bod laat komen.
 - Leren antwoorden volgens de aangeleerde structuur

Ondersteuning voor de leerkracht?

Op welke manier ondersteunt FEL! in evaluatie?

Er komt een algemeen evaluatieformulier op Scoodle dat gebaseerd is op de rubrics-methode.

Daarnaast voorzien we ook modeltoetsen voor summatieve evaluatie.